

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

12.04.2024 г.

Ден на отворените врати ще се състои в Института за космически изследвания и технологии при БАН

bta.bg

Ден на отворените врати ще се проведе днес в Института за космически изследвания и технологии при Българската академия на науките (ИКИТ-БАН), съобщи от научната институция. Инициативата е посветена на Международния ден на авиацията и космонавтиката, на 55-годишнината на ИКИТ-БАН и на 45 години от полета на първия български космонавт Георги Иванов. Събитието ще се състои на територията на блок 1, в научен комплекс 1 на БАН, на ул. "Акад. Георги Бончев". Инициативата ще бъде открита в 10:00 ч., в зала 309, от директора на ИКИТ-БАН проф. д-р Георги Желев. След това ще бъдат представени научни лекции. За "Новите проекти и бъдещето на космическите изследвания в ИКИТ-БАН" ще говори научният секретар проф. Деница Борисова. Лекцията "Българската серия "Люлин" - изследванията днес и перспективи за развитие" ще бъде представена от проф. Йорданка Семкова. На темата "Отглеждането на растения в космически условия" е посветена лекцията на Илияна Илиева. След това за посещения ще бъдат отворени лабораториите на ИКИТ-БАН. Демонстрации и лекция за стационарния учебен тренажор ще направи проф. Георги Сотиров. Ще има и демонстрации с дронове, които ще бъдат направени от проф. Димо Зафиров. Учените от Института за космически изследвания и технологии при Българската академия на науките (ИКИТ-БАН) работят по национални и европейски проекти, които са свързани с Европейската космическа агенция, с Европейската комисия и с Националния фонд за научни изследвания, както и по проекти, възложени от министерства. Това каза в интервю за БТА, свързано с Международния ден на авиацията и космонавтиката, директорът на ИКИТ-БАН проф. д-р Георги Желев. Той съобщи, че през тази година учените от ИКИТ-БАН работят по 73 проекта - национални и европейски, които са с различно финансиране, като общата сума на проектите е за около 2,5 милиона лева. Голяма част от проектите продължават по две или по три години, като много рядко са едногодишните проекти. Имаме малко повече патенти и по-високата ни патентна дейност е свързана с участието ни две научни програми, като едната от тях е за интелигентното растениевъдство, а другата програма е за сигурност и отбрана, каза проф. Георги Желев. Той обясни, че патентите, които са за сигурност и отбрана, са свързани с изобретения за разработването на различни видове дронове и с тяхното приложение. Има и за системи, които са за предупреждение при бедствия и аварии. Това са разработки, които са официално подадени към Патентното ведомство на България и са за изобретения и за полезни модели.

Президентът Румен Радев ще награди изявени пилоти и ще участва в честването на Международния ден на авиацията и космонавтиката

- utroruse.com

Президентът Румен Радев ще награди изявени пилоти и ще участва в честването на Международния ден на авиацията и космонавтиката на 12 април, съобщиха от прессекретариата на държавния глава. Румен Радев ще удостои с Почетния знак на президента изявени военни пилоти от 16:00 часа в Гербовата зала на „Дондуков“ 2 по повод Международния ден на авиацията и космонавтиката. Сред удостоените ще бъде генерал-лейтенант (о.з.) Стефан Попов, който в периода 1997-2002 г. е началник на Главния щаб на Военновъздушните сили, а пилотската си кариера завършва с пролетени 2500 часа на седем типа самолети – от Як-11 до МиГ-29. Отличието ще бъде връчено и на генерал-майор (о.з.) Евгени Манев, който в периода 2003-2008 г. е началник на Военна академия „Г. С. Раковски“, а като пилот има пролетени повече от 3000 часа, основно на изстребителите МиГ-21 и МиГ-29. Заместник-председателят на Българската авиационна асоциация подполковник (о.з.) Динко Динков също ще бъде сред отличените. След 14 години в изстребителната авиация с пролетени повече от 1900 часа, той преминава в гражданската авиация, където пролетява още 21 000 часа. Почетният знак на президента ще бъде връчен и на подполковник (о.з.) Петър Кръстев, който през годините заема летателни и инструкторски длъжности на военни летища, където лети на изстребителите МиГ-17, МиГ-21 и МиГ-23, а по-късно преминава в гражданската авиация, като завършва летателната си кариера с пролетени общо 13 000 часа. Държавният глава ще приветства гостите на събитието в Централния военен клуб по повод честването на Международния ден на авиацията и космонавтиката и 45-годишнината от полета на първия български космонавт Георги Иванов от 18:00 часа. Събитието е организирано от Военновъздушните сили, Института за космически изследвания и технологии към Българската академия на науките (БАН) и Фондация „Български ВВС“. На 10 април тази година се навършиха 45 години от полета на първия български космонавт - подполк. Георги Иванов, с командир съветският космонавт Николай Рукавишников на борда на кораба „Союз-33“. Корабът е изстрелян от космодрума Байконур (дн. в Казахстан) на 10 април 1979 г. Двамата прекарват в Космоса 1 ден, 23 часа и 1 минута. На 12 април 1979 г. при изключително сложна обстановка корабът се завръща, след като извършва 31 пълни обиколки около Земята.

“Българската следа в Космоса” е темата на априлския брой на списание ЛИК

- dnes.dir.bg

Не бъди безразличен, сподели статията с твоите приятели:

“Българската следа в Космоса” е темата на априлския брой на списание ЛИК, който ще излезе от печат през втората половина на месеца, пише БТА.

Изданието е вдъхновено от 45-ата годишнина от полета в околоземна орбита на първия български космонавт Георги Иванов, която се отбелязва днес – 10 април.

В тематичната хронология на списанието са поместени акценти от публикациите в архива на Българската телеграфна агенция (БТА), които отразяват дългогодишната история на връзката между България и Космоса.

Приносът на българската наука към космическите изследвания започва още в средата на миналия век – през петдесетте години. БТА отразява участието на български учени в различни симпозиуми и семинари, посветени на проучването на космическите възможности, коментира разработването на първите български космически апарати, говори за включването на страната ни наравно с други държави в различни проекти.

С особен възторг в емисиите на БТА са отразени двата космически полета, в които участват български космонавти – през 1979 година е полетът на Георги Иванов, а през 1988 година – на Александър Александров.

“От разстояние 300 – 400 км Земята изглежда много красива, виждат се синьо-зелени океани и морета. Виждат се и големи бели пелени от облаци, а звездите са много по-ярки. Тогава, по време на нашия полет, Луната беше във фаза пълнолуние и на фона на черното небе беше много красива. Тогава успях да направя с моя фотоапарат десетки снимки, красиви фотографии на Земята и на Луната от Космоса. Земята, нашата родна планета Земя, е много малка, крехка и беззащитна. Затова трябва да я пазим за следващите поколения”, казва в интервю за списание ЛИК космонавтът Георги Иванов.

Сред авторите на броя е проф. д-р Георги Желев – директор на Институт за космически изследвания и технологии-БАН. “В исторически план България е една от страните пионери в космическите изследвания. Това датира от далечната 1957 година, когато 2 месеца след извеждането в орбита на първия изкуствен спътник на Земята “Спутник” група учени, инженери и специалисти създават в София Българското астронавтическо дружество”, пише той за изданието на БТА.

В списание ЛИК могат да бъдат прочетени още интересни материали, както и интервюта с учените доц. д-р Владимир Божилов, който е астрофизик и зам.-декан на Физическия факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”, и Милена Георгиева – доцент по молекулярна биология към БАН.

Изданието е богато илюстрирано със снимки от архива на БТА, свързани с Космоса и неговото изследване от учени през миналия и настоящия век, както и с кадри от подготовката на двата космически полета с български космонавти на борда.

Доц. Симеон Асеновски, зам. -директор на Института за космически изследвания и технологии:

Марица

Апарат „Люлин“ участва в мисия до Марс, ще правим с китайци космическа храна - Доц. Асеновски, кои са най-значимите проекти, които реализира Институтът за космически изследвания и технологии при БАН? С какво ще се похвалите в навечерието на Международния ден на космонавтиката?

- Голяма част от научните ни изследвания са тясно свързани с европейски организации и финансиране. Участваме и в проекти на Европейската космическа агенция, но за съжаление, България все още не е неин пълноправен член, а сме още в чакалнята. В момента плащаме такса за присъединяване към ЕКА - около 1 милион евро. Тази сума се връща обратно у нас и може да бъде използвана за реализация на проекти, свързани с Агенцията, на наши учени и организации. Успешно изпълняваме няколко проекта, свързани с ЕКА. Пред приключване е проект, при който нашият институт участваше в т.нар. мисия към Марс. На кораба „ЕкзоМарс“, който проучва пътуване до Червената планета, изпратихме уреда „Люлин“, който да мери дозата от вредно лъчение, което съществува в космическото пространство. На база на тези измервания можем да определим какви поражения би могло да предизвика това лъчение върху астронавтите при евентуален бъдещ полет към Марс. „Дюлин“ е търсен и предпочитан, защото има нужда от много малко енергия за хранене. Това е най-яркото постижение, с което се гордеем. Работим и в сферата на безпилотните летателни апарати, за които се говори все по-често. Специална секция в нашия институт се занимава с такъв тип изследвания. На 12 април за поредна година ще направим демонстрация. Този тип апарати стават все по-достъпни - всеки може да си купи дрон например. Но ако не може да го контролира правилно, този дрон може да се окаже доста опасен. Целта ни е да се гарантира контрол за използването на такъв тип уреди. Особено на места, където има скупчване на хора, при използване на такива апарати може да се появят рискове от нараняване.

Все повече назрява и нуждата от съответно законодателство. Опитваме се да адаптираме използването на дронове-те в различни сфери -селско стопанство, наблюдение на природни явления, издирване на хора в труднодостъпни райони. Приложната ни дейност е свързана с разработване на доста проекти. Например активно използване на дронове в селското стопанство за заснемане на полета с насаждения и засичане на вредители или проблемни зони. С помощта на дронове може да се откриват и проблеми по големи покривни терени. В нашия институт има лаборатория за професионално обучение на хора, които искат да управляват безпилотни летателни апарати. Издават се и сертификати за професионално управление на такъв тип апарати - дронове, коптери, малки безпилотни самолети. Няколко награди вече получи проектът, върху който работим, свързан със създаването на робот, който може да събира вредителите от различни посеви.

- Преди години сме имали богати традиции в хранителната космическа индустрия, наша е дори първата космическа оранжерия. Продължава ли тази традиция?

- За щастие, все още съществува лаборатория, която се занимава с такава дейност. В момента се докомплектува със съвременни експериментални уреди. Нашият институт е в активни преговори с няколко китайски университета, които искат да участват в съвместен проект в сферата на космическите храни. Предишни проекти са били насочени към отглеждане на растение - жито, царевица, от семе, като се затвори процесът и се получи реколта. Това е осъществено и показва, че астронавтите, които пътуват на по-далечни разстояния и пребивават в Космоса по-дълго време, могат да използват храна, която сами са отгледали. Това са идеи, които предстои да се разработват с китайските учени - отглеждане на различни растения, дори цветя, в космически условия.

- Очакваме визита на директора на НАСА Бил Нелсън в края на годината. Разработваме ли проекти с американската космическа агенция?

- Директорът на НАСА ще дойде специално да посети фирма с българско участие за производство на микроспът-ници. Имаме контакти, надяваме се да ги задълбочим. Трябва обаче да отбележим, че и ЕКА, и НАСА, и другите големи агенции акцентират на комерсиалното при космическите изследвания - търсят най-вече печалбата, приложенията в бизнеса. И някак си чистата наука остава леко в периферията. Ето например ЕКА се интересува не от конкретно научно постижение в теоретичен план, а от производството на определен продукт - уред или материал, който може да се използва в Космоса.

- Работи ли се в сферата на сателитите?

- Имаме амбиция да засилим нашата роля в тази насока. Искаме да съберем силен екип, който да се занимава с проекти, свързани с микро- и наноспътници. Те навлизат широко в почти всички сфери. Все по-често се говори за директна интернет връзка чрез сателит, без наземно разположена антена, за да може да се ползват телефони на отдалечени и труднодостъпни места. И светът е насочил усилията си в тази посока. Надявам се да осъществим тези планове и да се включим в тази перспективна сфера в близко бъдеще, до няколко години. Но за да имаме успехи, е нужна и държавна политика - насочено няколкогодишно финансиране.

- Вторият български космонавт лети в далечната 1988 г. Имаме ли шанс в обозримо бъдеще трети българин да полети сред звездите?

- Ако не вярвах в тази възможност, нямаше да работя в този институт. Силно вярвам, че пътят ни води натам. Все по-големи са възможностите хора да летят в междупланетното пространство, има все повече научни програми. Докато преди години са летели само много добре подготвени пилоти, които са били подлагани на сериозни тренировки, сега да полетят в Космоса имат възможност и имат и учени, които се занимават с чиста физика, биология, медицина, не толкова тясно специализирани в пилотирането на самолети. Вярвам, че с наша научна програма в близко бъдеще ще имаме този потенциал. Не са малко и туристите, летели в Космоса. Предприемачът Илън Мъск например е насочил усилията си към това да направи все по-досъпна разходката в Космоса.

- Може би в Космоса ще полети и първата българка - младата Татяна Иванова учи космическо инженерство в САЩ.

- Искрено се радвам на амбицията и постиженията на това момиче, за което се говори все по-често. Доколкото знам, тя е сертифицирана и като кандидат-астронавт от академия на НАСА. Дано да осъществи мечтата си! Ще бъде чудесно тя да прослави името на страната

ни. Това момиче е доказателство, че и амбициозните българи имат шанс да успеят, дори в такава труднодостъпна сфера като космическите изследвания. Може би това е и един от позитивите на глобализацията - хора, които са кадърни, мотивирани, могат да стигнат до-където пожелаят.

- Наблюдаваме трескава надпревара за връщане на Луната между САЩ, Япония, Китай. Защо е толкова важно след няколко десетилетия пауза в тази посока?

- Последното официално кацане на Луната беше осъществено от "Аполо 17" през 1972 г. Оттогава човешки крак не е стъпил на земния спътник. Но междувременно учените осъзнаха, че овладяването на Луната е условие, за да стъпим на Марс. Изграждането на лунна база със сигурност би улеснило по-нататъшното придвижване до Марс. Все повече хора осъзнават, че пътят до Червената планета минава през Луната. Заговори се дори за съз даването в близко бъдеще на международна лунна станция.

- А защо е толкова силен стремежът да се колонизира Марс? Заради добива на полезни изкопаеми, или за да бъде използван за резервно убежище при земен катаклизъм?

- И двете. Надявам се, че до земен катаклизъм няма да се стигне, но вече активно се говори за активно усвояване на полезни изкопаеми, които са на тела, различни от Земята. А може би най-важната цел е развитието на цивилизацията ни. Хората искат да покажат, че могат да се развиват в нови области. Научна фантастика ли са надеждите да срещнем извънземен разум?

- Би било глупост да се смята, че ние, хората, сме някаква щастлива случайност в практически безкрайната вселена, че сме единствените разумни. Друг е обаче въпросът дали наличието на други форми на живот във вселената са под някаква форма съвместими с нас и е възможен контакт.

Ако в друга система, подобна на слънчевата, има раса, развита колкото нас, няма как да осъществим контакт с тях заради ограничените ни пространствено-времеви възможности. Ако пък има цивилизация, която е много по-развита от нас, дори при досег с нас няма да има-интерес да комуникира с нас, няма да има какво да научи от нас. Ако пък има форма на живот, която е много по-слаборазвита, вероятно никога няма да я открием. Така че единственият шанс да осъществим контакт в обозримо бъдеще е да съществува цивилизация, малко по-развита от нас и сравнително близо до нас -така ще им е интересно да се свържат с нас, а и да не са много по-развити от нас. - Какво ще се случи, след като през 2030 година Международната космическа станция бъде свалена от орбита?

- Със сигурност трябва да има база в Космоса, която да бъде използвана от учени от цял свят. И в момента наред с МКС действа и китайска. Говори се за удължаване на срока на действие на станцията.

А имаме и специален интерес - нашият институт има няколко действащи експеримента на МКС. Металната повърхност на станцията събира статично електричество при движението си. Така при скачването на станцията с кораб от Земята може да протече ток и да бъдат нарушени различни системи и уреди. Един от експериментите, в който участваме на МКС, е измерване на концентрацията на заредени частици на и около станцията. Имаме и конкретни резултати от тези измервания. Те се осъществяват по международен проект, с помощта на комплекс, в който със свои уреди са включени различни държави, включително България. Лично съм участвал в обработването на данните, получени от единия наш уред.

Другият експеримент е с апарата „Люлин“ и мерене на радиацията около и вътре в МКС.

- Каква е личната Ви кауза, свързана с Космоса?
- Тя се промени и в момента е насочена към запалването на млади хора, към създаването отново на космическа България. Често ходя по училища и виждам как блестят очите на децата, когато им говоря за Космоса. Но интересът към Космоса ще скочи в пъти, ако отново българин полети сред звездите.

ВИЗИТКА

ДОЦ. Д-Р СИМЕОН АСЕНОВСКИ е завършил физическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски,,. Ръководител на секция „Космически климат“ в Института за космически изследвания и технологии към БАН. Екипът има 25-годишен опит в областта на спътниковите експерименти, както и в статистическия анализ на измервания по цялата верига от Слънцето, през слънчевия вятър, магнитосферата, йоносферата, до атмосферата и повърхността на Земята.

Регистрирах земетресение край Панагюрище

- 24chasa.bg, Земетресение край Панагюрище
- 24plovdiv.bg, Земетресение край Панагюрище
- trafficnews.bg, Земетресение край Панагюрище
- nakratko.bg, Земетресение край Панагюрище
- lupa.bg, Земетресение край Панагюрище
- glas.bg, Регистрирах земетресение край Панагюрище

Земетресение край Панагюрище. Трусът е регистриран в 21:07 часа.

Магнитудът е 2.2 по скалата на Рихтер според Данните на НИГГГ на БАН.

Дълбочината на земетресението е 14.3 км.

Няма данни дали земетресението е било усетено.

По-рано през деня трус беше регистриран и в района на Ихтиман. Той беше със сила 2.1 по Рихтер.

Трус люшна част от Софийска област

- Труд

Земетресение е регистрирано в 08:06 часа в района на град Ихтиман в Софийска област вчера. То е било с магнитуд от 3,1 по скалата на Рихтер, показват данни в сайта на Националния сеизмологичен център към Националния институт по геофизика, геодезия и география -БАН.

Трусът е бил на дълбочина от 14 километра на 4,1 км. на Изток от град Момин проход и на 63 км. от София.

Скръбна вест: Почина член-кореспондент Ангел Балтов

- dariknews.bg
- dunavmost.com
bta.bg/bg/news/bulgaria/regional-news

Българската академия на науките с дълбоко прискърбие съобщава, че на 10 април е починал член-кореспондент Ангел Иванов Балтов. Чл.-кор. Ангел Балтов е роден на 10.11.1935 г. в София. През 1959 г. завършва УАСГ, специалност „Промислено и гражданско строителство“. Специализирал е в Института по основни проблеми на техниката в Полската академия на науките – Варшава, Полша, в Екол Политехник, Париж, Франция и в Международния център по механика в Удине, Италия. Чл.-кор. Балтов е заемал редица отговорни длъжности: заместник-декан на Факултета по математика и механика към СУ „Кл. Охридски“; научен секретар на Института по механика и биомеханика – БАН; ръководител на Секция „МДТТ“ в Института по механика; научен секретар на БАН, отговарящ за математическите науки; ректор на Центъра по обучение към БАН; член на 3 Специализирани научни съвета към ВАК; член на множество комисии и съвети към Управителния съвет на БАН и Общото събрание на БАН и др. През 2004 година бе избран за член-кореспондент на БАН. Чл.-кор. Балтов е авторитетен учен със значими научни и научно-приложни приноси в областта на механиката. Неговите научни изследвания в областта на теоретичната и приложна механика на твърдото деформируемо тяло са намерили реализация в редица производствени технологични процеси и са получили широко признание у нас и в чужбина. Научната му дейност има важни приложения в металургията, енергетиката, строителството, машиностроенето и военното дело. Участвал е във внедряването на високоефективна технология в металургията, както и има принос за осигуряване и оценяване безопасността на блоковете на АЕЦ „Козлодуй“. Научната му продукция е впечатляваща – 6 книги и 167 статии и доклади, част от които са публикувани в престижни международни списания и са получили широк отзвук. Чл.-кор. Балтов бе високо ценен и търсен експерт у нас и в чужбина – международен експерт на ЕС; експерт в различни комисии към Министерство на образованието и науката; подготвял е експертизи за нуждите на АЕЦ „Козлодуй“. Дългогодишна и изключително полезна е неговата преподавателска дейност в редица наши и чужди университети. Издал е първи монографичен учебник по механика на материалите. Бил е ръководител на над 50 дипломанта, 8 докторанта и 4 специализанта от страната и чужбина. За цялостната му научна, научно-приложна, научно-организационна и експертна дейности е удостоен с: орден „Св. Св. Кирил и Методий“; медал на БАН „Марин Дринов“ на лента; златна значка на КМТП „За високо техническо равнище“; почетен доктор на ВСУ „Л. Каравелов“ и др. „С кончината на чл.-кор. Ангел Балтов Българската академия на науките загуби един от най-видните си представители и изключително достоен човек! Поклон пред светлата му памет!“, се казва в съболезнованието от БАН.